

LAITILAN KAUPUNKI
VAKKA-SUOMEN MUSIIKKIOPISTO
PL 25, 23801 Laitila
musiikkiopisto@laitila.fi
p. 050 310 2998 / 044 525 8580

Lausunto ehdotukseen hallituksen esitykseksi taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoja 30.9.2025 mennessä esitykseksi taiteen perusopetusta koskevan lainsäädännön uudistamiseksi.

Taiteen perusopetusta valmistellut työryhmä, jonka Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti 9.2.2024, on esityksessään ehdottanut uudistettavaksi kokonaisuudessaan taiteen perusopetusta koskeva laki. Lisäksi esitetään muutettavaksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia ja eräitä muita lakeja.

Esityksen mukaan taiteen perusopetuksen laskennallisen valtionosuusrahoituksen suoritteena säilyisi edelleen opetustunti. Rahoitus perustuisi vuosittain tarkistettavaan yksikköhintaan. Valtionosuuslaskenta perustuisi toteutuneiden opetustuntimäärien lisäksi opetukseen osallistuvien oppilaiden määrään sekä oppimäärän suorittaneiden oppilaiden määrään.

Esityksessä taiteen perusopetusta ehdotetaan opetettavan jatkossa kahden oppimäärän sijaan yhden, 50 opintopisteen laajuisen oppimäärän mukaan. Laissa säädettäisiin myös valtionavustuksella rahoitettavasta uudesta vastuutehtävästä sekä valtion opetushallintoviranomaisten tietojensaantioikeudesta.

Laissa säädettäisiin koulutuksen järjestäjistä, koulutuksen järjestämisestä sekä koulutuksen järjestäjien keskinäisestä ja muiden yhteisöjen kanssa toteutettavasta yhteistyöstä.

Taiteen perusopetus säilyisi edelleen tavoitteellisesti etenevänä eri taiteenalojen koulutusmuotona, joka tukisi mahdollisuuksia hakeutua eri taiteenalojen jatko-opintoihin. Laissa olisi säännökset muun muassa opetussuunnitelmasta, koulutuksen järjestämisluvasta, henkilöstöstä, oppilaaksi ottamisesta, oppilasmaksuista, oppilaan osaamisen arvioinnista, todistuksesta ja koulutuksen arvioinnista.

Ehdotus on valmisteltu siten, että sen sisältämät uudistukset ovat pääosin toteutettavissa valtiontalouden näkökulmasta kustannusneutraalisti. Valtionosuusrahoitteisten oppilaitosten määrän lisääminen ja opetustarjonnan laajentaminen edellyttäisi kuitenkin työryhmän esitykseen sisältyvää 10 miljoonan euron lisäystä valtion talousarvioon.

Laitilan kaupunki järjestää Vakka-Suomessa taiteen perusopetusta musiikin laajassa oppimäärässä sekä kuvataiteen, käsityötaiteen ja teatteritaiteen yleisessä oppimäärässä. Vakka-Suomessa tarjolla olevien taiteenlajien taiteen perusopetuksen kysyntä ja tarjonta sekä oppimäärien saatavuus ja saavutettavuus ovat yleisesti ottaen hyvällä tasolla: taiteen perusopetuksen lukukausi- ja oppilaspaikkamaksut on pystytty pitämään kohtuullisina.

Ehdotuksessa hallituksen esitykseksi taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi esitetään siirtymistä yhteen, 50 opintopisteen laajuiseen oppimäärään, joka sisältäisi vähintään 1 000 tuntia opetusta. Oppimäärän voisi suorittaa myös laajempaan kuin 50 opintopisteen kokonaisuutena, jolloin valtionrahoituksella tuettua opetusta voisi saada enintään 1 500 tuntia. Nykyiseen taiteen perusopetuksen yleiseen oppimäärään verrattuna tämä tarkoittaisi opetustuntimäärän kasvattamista vähintään kaksinkertaiseksi, mikä aiheuttaa huomattavaa

LAITILAN KAUPUNKI
VAKKA-SUOMEN MUSIIKKIOPISTO
PL 25, 23801 Laitila
musiikkiopisto@laitila.fi
p. 050 310 2998 / 044 525 8580

lisäresurssien tarvetta, sillä sekä opetushenkilöstön että taideopetukseen soveltuvien erityistilojen määrää tulisi lisätä. Yhteen oppimäärään siirtyminen ja sen myötä yleisen oppimäärän opetustuntien tuplaantuminen johtavat väistämättä lisäkustannuksiin niin koulutuksen järjestäjille kuin perheille. Korkeammat lukukausimaksut rajaavat osallistujia ja heikentävät saavutettavuutta sekä saattavat syrjäyttää ne lapset ja nuoret, joilla ei ole mahdollisuutta sitoutua laajempaan tuntimäärään.

1§ Taiteen perusopetuksen tarkoitus ja tavoitteet

TYÖRYHMÄN EHDOTUS: Taiteen perusopetus on tavoitteellisesti etenevää ja oppilaan taitotason huomioivaa eri taiteenalojen koulutusta, joka tukee oppilaan kasvua varhaisiästä lähtien, elinikäistä oppimista, taidesuhteen ja taitojen muodostumista sekä edistää mahdollisuuksia hakeutua eri taiteenalojen jatko-opintoihin. Opetus edistää luovaa osaamista, kulttuurista osallisuutta, kestävä elämäntapaa sekä yksilön hyvinvointia.

MUUTETTU EHDOTUS: Taiteen perusopetus on tavoitteellisesti etenevää ja oppilaan taitotason huomioivaa, ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen koulutusta, joka tukee varhaisiästä lähtien oppilaan kasvua, elinikäistä oppimista, taidesuhteen ja taitojen muodostumista sekä edistää mahdollisuuksia hakeutua eri taiteenalojen jatko-opintoihin. Taiteen perusopetus edistää luovaa osaamista, kulttuurista osallisuutta, kestävä elämäntapaa sekä yksilön hyvinvointia.

PERUSTELUT: Lain uudistamisen tavoitteena on lisätä saatavuutta ja saavutettavuutta, mutta sitä ei tule tehdä lasten kustannuksella. Koulutusmuodon alkuperäinen tarkoitus on tarjota taiteen perusopetusta ja siitä saatavaa osaamista ensisijaisesti lapsille ja nuorille. On huomattava, että muotoilu ensisijaisesti lapsille ja nuorille ei sulje pois opetuksen järjestämistä aikuisille. Tämä sanamuoto mahdollistaa joustavat paikalliset ratkaisut.

3 § Opetussuunnitelma, oppimäärän mitoitus ja laajuus

TYÖRYHMÄN EHDOTUS: Koulutuksen järjestäjän tulee laatia ja hyväksyä kullekin taiteenalalle opetussuunnitelma, joka on laadittu 1 momentissa tarkoitetun opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

MUUTETTU EHDOTUS: Koulutuksen järjestämiseksi tulee laatia kullekin taiteenalalle opetussuunnitelma, joka on laadittu 1 momentissa tarkoitetun opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Koulutuksen järjestäjä hyväksyy kullekin taiteenalalle opetussuunnitelman.

PERUSTELUT: Nykyisin oppilaitokset itse laativat opetussuunnitelmansa ja koulutuksen järjestäjä (esimerkiksi kunta) hyväksyy ne. On tärkeää, että tämä käytäntö säilyy, eikä laki siirrä opetussuunnitelmien laadintavastuuta sellaisille tahoille, joilla ei ole pedagogista asiantuntemusta. Opintopiste oppimäärän mitoitukseen on hyvä ja yhteneväinen tapa muihin koulutusmuotoihin verrattuna. Asetuksessa määritellään, että yhtä opintopistettä kohden pitää antaa 20 opetustuntia. Oppimäärää ei tulisi määritellä niin, että sen laajuus on vain opetustunteja. Taidealojen eroavaisuudet ja kunkin taiteenalan ominaispiirteet tulisi huomioida sekä turvata taiteenalakohtaiset pedagogisesti perustellut ratkaisut ja joustavuus opetustavoissa, eikä lukita annettavaa opetustuntimäärää asetuksen tasolla. Taiteenalakohtaisesti tulee turvata pedagogisesti perustellut ratkaisut ja joustavuus opetustavoista, mm. yksilö- ja ryhmäopetuksen suhteesta. Erittäin tärkeää on,

LAITILAN KAUPUNKI
VAKKA-SUOMEN MUSIIKKIOPISTO
PL 25, 23801 Laitila
musiikkiopisto@laitila.fi
p. 050 310 2998 / 044 525 8580

että oppimäärä jäsennetään selkeisiin osakokonaisuuksiin, jotka ohjaavat opetuksen järjestämistä ja tukevat sekä oppilaan että opettajan työskentelyä eri osa-alueista rakentuvan ja vuosien ajan etenevän opintopolun aikana.

20 § Taiteen perusopetuksen opettajan kelpoisuus

TYÖRYHMÄN EHDOTUS: 5) jolla on asianomaisella taiteenalalla saavutettu taiteellinen tai muu ammatillinen ansioituneisuus.

MUUTETTU EHDOTUS: 5) jolla on asianomaisella taiteenalalla saavutettu taiteellinen tai muu ammatillinen ansioituneisuus sekä vähintään 60 opintopisteen laajuiset opettajan pedagogiset opinnot

PERUSTELUT: Pedagoginen koulutus (60 opintopistettä) tulee sisältyä kaikkiin kelpoisuusluokkiin. Taiteelliset ansiot eivät yksin riitä opettamiseen, sillä opetussuunnitelmien tavoitteellinen toteutuminen edellyttää pedagogista osaamista. Ilman pedagogista osaamista ei voida taata, että opettaja kykenee suunnittelemaan, toteuttamaan ja arvioimaan opetusta taiteen perusopetuksen vaatimalla tavalla.